

Informatiebrief: deelname onderzoek

Samenhang van kindermishandeling en spontane kindonthullingen, al dan niet samengaand met psychosomatische klachten ('SOLK') bij kinderen van 3 t.e.m. 12 jaar

Beste,

Hartelijk dank voor uw interesse in het onderzoek naar de samenhang van kindermishandeling en spontane onthullingen bij kinderen van 3 t.e.m. 12 jaar, al dan niet samengaand met Somatisch Onvoldoende verklaarde Lichamelijke Klachten (SOLK, ook gekend als 'psychosomatische klachten'). Dit onderzoek wordt uitgevoerd door onderzoekers van de vakgroep orthopedagogiek, Universiteit Gent.

Situering onderzoek

Bij kindermishandeling behandelen ouders of andere volwassenen/zorgfiguren een kind niet goed, waarbij het kind schade kan oplopen. Vroege onderkenning van kindermishandeling en een kind ruimte bieden om over (vermoedens van) mishandeling te praten, heeft aangetoond schade te kunnen beperken op lange termijn. Uit onderzoek blijkt echter dat mishandeling vaak gepaard gaat met schaamte en schuldgevoelens bij kinderen, waardoor het niet vanzelfsprekend is om ervaringen rond kindermishandeling te 'onthullen'. Ook voor hulpverleners blijkt het niet evident om adequaat op onthullingen te reageren (bv. niemand willen 'beschuldigen').

Vervolgens kan kindermishandeling gepaard gaan met heel wat stress bij kinderen, wat tot uiting kan komen onder de vorm van lichamelijke klachten. De oorzaak van deze klachten kan lichamelijk, maar evenzeer psychisch zijn. Psychische schade zie je minder goed, maar kan lichamelijk tot uiting komen als functioneel symptoom, ook wel 'psychosomatische klachten' genoemd. Uit onderzoek blijkt dat deze klachten niet steeds als dusdanig (kunnen) onderkend worden (bv. door moeilijke diagnostisering), wat in sommige gevallen kan leiden tot irritatie bij hulpverleners (Shattock et al., 2013).

Er is echter nog weinig geweten over de mate waarin hulpverleners en zorgmedewerkers in de praktijk in aanraking komen met 'onthullingen' van kindermishandeling, al dan niet samengaand met 'psychosomatische klachten', en de wijze waarop kinderen 'onthullingen' tot uiting brengen (bv. geassisteerd vs. niet-geassisteerd, verbaal vs. non-verbaal, etc.). Daarnaast blijkt ook uit onderzoek dat het voor hulpverleners en zorgmedewerkers door verschillende mogelijke factoren niet steeds evident is om adequaat te reageren op 'onthullingen' van kindermishandeling enerzijds (onthullingen blijken ook impact te kunnen hebben op hulpverleners), en 'psychosomatische klachten' als mogelijk signaal van kindermishandeling anderzijds.

Kennis over het 'onthullingsproces' van kinderen (de mate waarin en de manier waarop kinderen onthullen over kindermishandeling), en wat hierrond ervaringen zijn van hulpverleners en zorgmedewerkers in de praktijk, is daarom cruciaal. Daarnaast is het ook belangrijk om meer inzicht te krijgen over de mate waarin kinderen met een verleden van mishandeling, zich in de praktijk presenteren met 'psychosomatische klachten', en wat mogelijke uitdagingen zijn voor hulpverleners en zorgmedewerkers om hiermee om te gaan.

Wie kan deelnemen?

Deelnemen aan dit onderzoek kan indien u als hulpverlener of zorgmedewerker (en lid van de BVP) het afgelopen jaar minstens één kind van 3 t.e.m. 12 jaar begeleid hebt.

Wat willen we onderzoeken en hoe zullen we dit doen?

Met dit onderzoek willen we nagaan in hoeverre hulpverleners en zorgmedewerkers het voorbije jaar geconfronteerd werden met (vermoedens van) kindermishandeling en spontane kindonthullingen, al dan niet samengaand met 'psychosomatische klachten' (SOLK) bij kinderen van 3 t.e.m. 12 jaar, en wat ervaringen en/of noden met betrekking tot mogelijke benaderingen hieromtrent zijn.

Dit zullen we doen op twee manieren:

- Online survey: aan de hand van een online survey (duur: +- 15 min) zullen we de samenhang in kaart brengen van kindermishandeling, spontane kindonthullingen, en het eventueel samengaan van 'psychosomatische klachten'. In deze survey willen we vooral peilen naar de mate waarin hulpverleners hiermee geconfronteerd werden het voorbije jaar.
- Verdiepend interview: hulpverleners die hier interesse toe hebben, zullen de mogelijkheid krijgen om in een verdiepend interview hun ervaringen en/of noden m.b.t. onthullingen na kindermishandeling en/of eventuele 'psychosomatische klachten' bij kinderen te delen.

Wat wensen we te bereiken?

Onderzoek toont aan dat een 'onthullingsproces' een kritisch punt is in het kader van mogelijke preventie en interventie. Weinig onderzoek omtrent kindermishandeling en -onthullingen heeft echter aandacht voor de perspectieven van hulpverleners hieromtrent. Dit onderzoek hoopt perspectieven van hulpverleners in kaart te brengen rond ervaringen en mogelijke uitdagingen in de praktijk. Vervolgens hopen we concrete handvaten te bieden voor hulpverleners en zorgmedewerkers, en effectieve interventies te ontwikkelen wat betreft het omgaan met onthullingen van kindermishandeling, al dan niet met het samen voorkomen van 'psychosomatische klachten', zodat het 'onthullingsproces' voor het kind en diens context tot betere en betekenisvolle uitkomsten kan leiden.

Ethische aspecten en confidentialiteit

Deelname aan dit onderzoek is volledig vrijwillig en anoniem, en kan elk moment afgebroken worden, zonder dat men hier een reden voor dient op te geven. Er worden geen persoonsgegevens verzameld, behalve contactgegevens van personen die willen meewerken aan het tweede deel van het onderzoek. Deze contactgegevens worden volledig losgekoppeld van de survey. Bijgevolg zal geen enkele informatie terug te leiden zijn naar u als individu.

Participanten zullen op aanvraag een samenvatting van de onderzoeksbevindingen kunnen krijgen nadat de studie is afgerond en de resultaten bekend zijn.

Interesse om deel te nemen aan de online survey?

Ga naar volgende link: <https://tpsurvey.ugent.be/limesurvey315/index.php/927666?lang=nl>

Bedankt!

Het onderzoeksteam

Stefaan Boel (*hoofdonderzoeker, Vakgroep Orthopedagogiek, Ugent; Stefaan.Boel@Ugent.be*)

Laure Maes (*masterproefonderzoeker, studente 2de master Pedagogische Wetenschappen (Orthopedagogiek)*)

Florien Meulewaeter (*onderzoeker, Vakgroep Orthopedagogiek, Ugent*)

Prof. dr. Wouter Vanderplasschen (*onderzoekspromotor, Vakgroep Orthopedagogiek, Ugent*)